

OPRAVDOVÝ
KREŠTĀN
 POLITICKÝ A SPOLOČENSKÝ TÝŽDENNÍK.
 LUDOVÁ PRÍLOHA „SLOVENSKÝCH NOVÍN“.

<i>Predplatná cena:</i>		Vychodí kazdu nedel'u.	<i>Redakcia a vydavateľstvo: V Budapešti, VI. okr., Aradi-utca 14. Sem sa majú posielat predplatky a dopisy. Nevyplatené listy sa neprijímajú.</i>
Na celý rok	2 zl. — kr.	Zodpovedný redaktor a vydavateľ: VIKTOR HORNÝANSZKY.	
Na pol roka	1 > — >		
Na štvrt roka	— > 50 >		
Jednotlivé číslo 3 kr.			

Ludové shromaždenia.

Najväčšou zárukou verejnej slobody je právo | v Uhorsku politickej strany, ktorá by chcela právo
 vydržiavania verejných shromaždení. Niet | toto zadať.

Maďarská ulica na výstave.

u nás občana, ktorý by všemožne nebránil právo | Ponevác sme ohľadom tohoto práva všetci
 toto, jakže by nás chcel niekto oň orabovať, niet | jednomyslní, považujúc ho všetci za drahý kle-

nót slobody, tak celkom otvorene môžeme aj my mienku svoju povedať o tých shromaždeniach, ktoré teraz vydržiava ľudová strana po celej krajine. Už vopred sme ubezpečení, že nás nikto nebude upodozrievať, že sme proti tomuto peknému občianskemu právu, že ho chceme snád' zadať, že chceme oň orabovať seba a svojich spoluobčanov preto, že tentoraz rozhodne zatracujeme vydržiavanie ľudových shromaždení na tom základe, na jakom základe to robí ľudová strana, vlastne jej grófski vodcovia.

Základ, na ktorom ľudová strana svoje verejné ľudové shromaždenia vydržiava, je nie politický, lež náboženský, jako vôbec celá strana nenie politická, lež náboženská a práve preto všetky politické stránky bojujú a aj bojuvať budú, ba aj bojuvať musia proti tejto strane, ktorá politiku mieša s náboženstvom, a tak chce prevrátiť celý spoločenský poriadok. Náboženstvo patrí do kostola, politika ale verejnosti.

Na dôkaz toho, že všetky politické stránky a všetci politici, bez ohľadu na to, či svojho času prijali, alebo odmietli cirkevno-politické návrhy, rozhodne zatracujú účinkovanie ľudovej strany, uvádzame tu tú čiastku reči Gejzu Polónyiho, v ktorej sa zmienil o ľudovej strane. Gejza Polónyi, vynikajúci člen neodvislej a 48-nej strany, jako vieme, veľmi bojoval bol proti cirkevno-politickým predlohám a teraz rozhodne a určite odsúdil nesvedomité agitácie ľudovej strany v reči, ktorú povedal vo svätodušný pondelok pred svojimi voličmi v Hajdú-Soboslóve.

Gejza Polónyi osvedčil sa, že tá strana (neodvislá a 48-na strana), ku ktorej on patrí, každého považuje za svojho nepriateľa, kto agituje proti do života uvedeným zákonom. Ľudová strana založená bola pod vedením tých magnátov, ktorí cez stáročia nohami šliapali práva ľudu, nestarali sa o boje ľudu. Ľudová strana si za cieľ určila *náboženský boj*. Gróf Ferdinand Zichy roznáša kríž okolo po krajine a na tento pripevnil dvojhľavého orla. S takýmito námahami chodia okolo po krajine, hlásajúc všade náboženskú nesnášlivosť. Práve preto súrnou povinnosťou každého vlastenca je, aby zaujal stanovisko proti ľudovej strane.

Neslobodno ľudí roztriedovať dľa náboženstva. Neslobodno na to hľadieť jakého náboženstva je ten alebo onen občan vlasti, lež len na to treba hľadieť, či je statočný clovek. Toto treba vysvetliť aj ľudovej strane a jestli že sa na toto nikto nepodoberie, tak sa podujmem ja a do čista privediem naše stanovisko v oči ľudovej strane. Ani jedna jediná strana nesympatizuje, nemá rada ľudovú stranu.

Musíme ísť medzi ľud a musíme mu vysvetliť, že tí, čo v kruhu jeho rozsievajú nábo-

ženskú netrpelivosť, vedú ho na zlú cestu, zadržujú ho.

Takto hovorí Gejza Polónyi o ľudovej strane a jej účinkovaní, ten Polónyi, ktorý urputne bol bojoval proti cirkevnej politike vlády.

Ale poďme ďalej. Gróf Albert Apponyi, vodca národnej strany, známy čo jeden z najhorlivejších katolíkov, svojho času bol v istej miere tiež opozíciu robil vládě, keď táto zadala cirkevno-politické predlohy. Gróf Albert Apponyi, čo múdry, vzdelaný politik tiež nahliadol potrebu cirkevnej reformy, len to si žiadal, aby reforma nebola razom na celej čiare prevedená, lež postupne. Tento vodca národnej strany držal minulého roku v jaseňi obširnu programnú reč v Košiciach. Táto košická cesta má svoju históriu. Gróf Apponyi predniesol v zasadnutí svojej strany reč, ktorú chcel povedať v Košiciach. V tejto reči bol aj jeden odsek, ktorý čo najrozhodnejšie odsúdil ľudovú stranu. Niektorí magnáti v strane boli proti tomuto odseku a Apponyi bol dosť slabý a povolil žiadosti týchto magnátov. V košickej svojej reči ani sa nezmielil o ľudovej strane. A chybu túto teraz draho zaplatil. V strane jeho vypukla neshoda, nepokoj a roztržky sú na dennom poriadku, tak že sa gróf Apponyi mieni celkom utiahnuť s politického poľa aspoň na istý čas. A strana jeho, jako chyrovať, sa rozpadne, jedna čiastka vstúpi do liberálnej strany, magnáti ale pridružia sa — k ľudovej strane.

Na dôkaz toho, že ľudová strana zakladá sa na čisto náboženskom základe, podávame tu pár riadkov z vyzvania, ktoré «Kresťan» priniesol v 20-tom čísle v článku «Hor' sa k boju za Krista!» V článku je reč o cirkevno-politických zákonoch, pokračuje takto:

«Nevoľte si takých vyslancov, ktorí udobrujú takéto zákony.

Liberáli i na ďalej chcú udržať ten beznáboženský zákon, ba čo viac, sám minister, ich hlava, ten ho ešte vychvaľuje a zastáva!

Dolu tedy s liberálmi, nech ich parom odnesie ta, na tie kraje, kde voličia chcú žiť bez Boha, bez viery.

Nech žije tá strana, ktorá bojuje za Krista, za vieru, za náboženstvo!

Kresťania! Pri voľbách budete brániť Krista a jeho vieru; držte sa tedy tak, jak sa ku kresťanom svedčí!»

Nuž či toto nenie tá najväčšia trestuhodná streštenosť, ktorú každý zdravého rozumu clovek musí odsúdiť, musí sa s oškľivosťou od nej odvrátiť. Či ten, kto napísal v tom článku, že: «pri voľbách budete Krista brániť» nezaslúži, aby ho hneď do blázince zavreli. A potom sa čuduje ľudová strana, že proti nej všetci statoční, zdravého rozumu občania, všetkými silami bojujú.

Kristus nepatrí pred vyslanecké voľby, ale do kostola.

Ludová strana fanatisuje ľud svojimi časopismi, jako bol fanatisovaný počas 30 ročnej náboženskej války, keď otec syna, syn matku nemilosrdne vraždil len preto, že neboli jedného a toho istého náboženstva. A vodcovia ľudovej strany neuspokoja sa len s fanatisovaním pomocou časopisov, oni svolávajú ešte aj ľudové shromaždenia, kde aj živými slovami podpalujú už aj tak sfanatisovaný ľud.

Bezhraničná, príkladu nemajúca nesvedomosť je to, spokojný ľud takto rozpalovať, huckať.

Ale aj s praktického stanoviska musíme odsúdiť tieto ľudové shromaždenia. Grófi, ktorí i tak nemajú žiadnej roboty a dosť peňazí na trovenia, svolávajú ľud z ďalekých krajov, aby počul z úst ich to, čo v novinách ich bolo už sto a sto ráz uverejnené. Chudobný ľud unúva a ustáva sa na mile, troví daromne peniaze, zanedbáva si prácu a prečo? Aby si veľkí páni svoje hlúpe chůvky prevádzali, lebo sa im páči hrať sa na vodcov ľudu, vlastne zahrávať si s ľuďom, jako mačke s myšou.

Milí rodáci, neustávajte sa vy na tieto shromaždenia, netroďte darmo peniaze a nemárnite čas, zostaňte vy len pekne doma a vezmite do ruky nejakú užitočnú knihu, z ktorej budete mať viac osohu, než zo všetkých ľudových shromaždení.

Slovo k rodákam.

V krátkosti, pár slovami ľazko je vysvetliť veľké veci a pochopiteľným urobiť to, o čom sme posiaľ skoro ani nerozmýšľali. Ponevác je ale potrebné, aby sme to, čo veky zameškaly, čím skorej, ba radšej dnes, než zajtra, nahradili, musíme v krátkosti aspoň to najvzácnejšie, to najhlavnejšie pojednávať, aby sme v dobe skutkov pripravení a uvedomení, práva svoje použiť mohli, aby sme práva svoje zastali, hájili, udržali a v platnosť uviesť v stave boli.

Čože sú tedy tie naše zvláštne veľké práva? Aby sme sa ohľadom týchto dostatočne vyznali mohli, potrebné nám je poznať našu, tak často spomínanú ústavu, konštitúciu.

Štát náš uhorský je samostatný. Nezávisí len od Pána Boha a od svojich občanov. Jestvovanie, trvanie svoje ďakuje jedine Pánu Bohu a sebe. Neriadi ho žiadna moc absolútna, rozhoduje sám o sebe svojou ústavou, konštitúciou. Ústava táto je zastupiteľská, parlamentárna. Zákonodarstvo a exekutívu, to jest donášanie a do života uvádzanie zákonov patrí korune a ľudu. Za skutky koruny zodpovedná je parlamentárna vláda, ktorá dôverou kráľa z lona zastupiteľstva

snemového pozvaná, spravuje štát. Vláda táto pomocou všetkých úradov prevádza výkonnú moc štátu. Zastupiteľstvo pozostáva z poslancov skrz ľud volených. Teraz: ľud volí svojich zástupcov-ablegátov. Tito tvoriac zákonodarný snem, dietu, na ktorú dľa istých zásad a dľa istého vopred určeného smeru sa pospájajú, na takzvané «strany» sa podelia. Najväčšia, vyše polovice všetkých členov v sebe obsahujúca strana, prirodzenou cestou stane sa vodiacom stranou, majúc v sebe moc, v páde protivných náhľadov väčšinou hlasov vôľu a presvedčenie svoje prerazíť. Z tejto vývodiacej strany pozýva kráľ vládu, a táto vymenúva alebo kráľovi k vymenovaniu odporúča veškeré štátne úradníctvo.

Čo z tohoto nasleduje? Nasleduje neodškriepiteľne to, že veškerá moc štátu je v našich rukách, že prostriedkom voľby my o všetkom rozhodujeme. A tak tedy zo všetkých našich práv najvýznamnejšie, najväčšie je naše *volebné právo*. To je náš hrad prepevný, naša moc i sila. A práve pri tomto práve našom najviac hrešíme tým, že alebo ho vôbec neužívame, alebo zle užívame a nadužívame, nepomysliac na to, že následkom tohoto jediného práva, my sami sme v prvom rade za všetko zodpovední, čo sa s nami deje, zodpovední nielen za prítomnosť, ale aj za budúcnosť, zodpovední nielen sebe, rodinám našim a národu, ale aj potomstvu nášmu. Aké zrno sejeme, ako zem obrobíme, takú budeme mať úrodu. Akú čelad', aký statok si zaobstaráme, tak a dľa toho sme v stave obriadí naše gazdovstvo; akých ablegátov si navolíme, také budeme mať zákony, takú vládu, také úrady, takú pravdu a spravodnosť. Volebné právo máme v užšom kruhu ešte aj v stolici, kde právomocenských výborčíkov a cestou týchže stoličných úradníkov a v obciach, kde obecné zastupiteľstvo a úrady si volíme... Robme to múdre, rozvažne a dobre nám bude. Bohužiaľ ale ďaleko sme ešte od toho, aby sme si tento náš neoceniteľný poklad tak vážili, jako to zaslúži; ďaleko sme od toho, aby sme sa právom týmto skutočne stali pánmi nad osudom našim a skutočnými činiteľmi v živote štátu.

Povedzme si pravdu. Koľko nás je tých, ktorí veľkú a pravdivú významnosť práva tohoto poznáme; ktorí o tom hlbšie rozmýšľame, ktorí tože svedomite v prospech verejný používať všemožne sa usilujeme? — Málo, málo, skoro nič. Veľká väčšina voličov v celej krajine pri veškerých voľbách len ako nerozumné ovce za baranom, bez rozmýšľania len na to pozerá, koho chcú viacerí, kto viac obetuje a dá, kto vie lepšie a výdatnejšie kortešovať; nepomysliac na to, že nerozum tento často veľmi draho zaplatíme, veľmi často krvavými slzami oplakať prinútení bývame.

A čo je toho vinou? Nič tak ako zvlášte

naša netečnosť, nedbanlivosť, ľahostajnosť a tá hriešna, z týchto vyplývajúca neupovedomenosť. A predsa dobre vieme, že «pomoc si sám, i Pán Boh ti pomôže,» dobre vieme, že najlepším priateľom je vlastná prícnlivosť. Dobre vieme, že čo v minúte utratíme, to ani roky nenahradia. A predsa sa zabúdame k našej škode, k nášmu posmechu.

Naučme sa, čo je našou potrebou. Zkúmajme verejné naše záujmy, berme dennú a činnú účasť na poli politického života, učme sa poznať spoluobčanov našich a hľadajme si sami súcich, spoločlivých, neunavných mužov za svojich zástupcov, prosme a núfme ich dôverou našou, aby nás zastupovali — a nečakajme takých, ktorí sa nám núkajú. Zvlášte ale zavrhnime takých, ktorí sa nám nečestnou cestou, darmi, sľubami a hnusným napájaním natískajú.

Ak kde, tak pri voľbách máme zvláštny pozor dávať a uvažovať rozumne všetky, i osobné i vecné okolnosti.

Čo sa osoby týka, tam špeciálne radiť nemožno, ale ani nepotrebné. Bystrý um náš, rodáci moji, ukáže vám v okolí vašom mužov, ktorí dôverou vašou poctení, miesto svoje čestne zaplnia. Potrebné jedine na to bedliť, aby mužovia tí boli čestní, schopní, vzdelaní, prácechtiví, vytrvalí a svedomití, mužovia priami, ktorých dar nezvedie, hrozba neskloní, patrioti verní a nepodvratní, takýchto hľadajte, a najdete ich.

Hľadanie toto ale vám obťažuje terajšia rozorvanosť našich politických pomerov, schytralé, preříkané heslá početných politických strán v krajine. Aby sme si hľadanie toto obľahčili, aby sme kúkoľ od pšenice rozoznať mohli, aby sme mamu a klamu nepodľahli, v nasledovnom článku na politické strany vôbec a na naše zvlášť zreteľ svoj obrátiť spróbujeme.

POLITICKÉ ZPRÁVY.

Porada v záležitosti reformy priamych daní. V minulom čísle boli sme pripomenuli, že finančný minister svolal viacerých k porade, aby vypočul jejich mienku, v jakom ohľade by sa mala previesť reforma daní. Počas porady finančný minister prizvukoval, že štát aj po prevedení reformy musí mať z priamych daní toľko príjmov, jako dosiaľ. O znížení daní môže tedy byť reč len v tom smysle, že tieže budú rovnomernejšie podelené a tak chudoba bude pomerne k dneskajším daniam menej platiť — Zníženie pozemkovej dane bolo všeobecne žiadané.

Neodvislá a 48-na strana proti ľudovej strane. Pre nitriansku a stupavskú voľbu najtuhšie napadli boli svojho času vládu vyslanci neodvislej a 48-nej strany. Následkom tohoto myslelo sa, že strana táto bude podporovať námahy ľudovej strany. Teraz sa dvaja poprední

členovia rozhodne osvedčili, že zatracujú ľudovú stranu a jej účinkovanie.

Počas turických sviatkov držali vyslanci Gabriel Ugron a Gejza Polónyi reči v svojich volebných okresoch. Obidvaja prizvukovali, že sankcionované zákony musíme všetci poslúchať, kto proti týmto zákonom búri, je nepriateľom krajiny. Čo my od dávna hovoríme, že totižto magnáti, ktorí založili ľudovú stranu, nikdy neboli priateľmi úplnej slobody, to samé povedal aj Polónyi hovoriac: *Ľudová strana bola založená pod vedením tých magnátov, ktorí cez storočia utláčali práva ľudu, ktorí sa nestarali o boje jeho.* Ľudová strana vytkla si za cieľ náboženský boj.

Takto smýšľajú o ľudovej strane, synovia ľudu, jakým je aj Polónyi. A naši dobrí Slováci sa predsa len dajú za nosom vodiť týmto magnátom, ktorí nič inšie nechcú, len aby ľud dostali na svoju stranu, a potom ho budú otročiť, jako bolo za časov poddanstva.

Korunovanie ruského cára sa previedlo 26. t. m. Boly to veľkolepé slávnosti, jakých korunovačné mesto Moskva dosiaľ nevidela. Čár z príležitosti korunovania odpustil daňové reštancie a tresty previnilcov.

Na ostrove Krete, ktorý leží v Stredozemnom mori, na juh od Grécka a ktorý patrí Turecku, vypuklo povstanie. V hlavnom meste ostrova, Kanea tureckí vojaci vraždia a drancujú kresťanské obyvateľstvo. Europejské vlády, jaknáhle sa dozvedely o povstaní, vyslaly lode ku brehom ostrova.

Obyvateľstvo ostrova je z väčšej čiastky mohamedánske, menšia čiastka je kresťanská gréckej národnosti. Kresťanské obyvateľstvo už viackrát povstalo, chcúe shodiť so seba jarmo turecké a chcúe prislúchať ku Grécku. — Terajšie povstanie bude mať pravdepodobne za následok, že sa zamiešajú aj europejské mocnosti, a že konečne usporiadajú záležitosti ostrova.

KRAJINSKÝ SNEM

Činnosť snemu minulého týždňa pretrhnutá bola pohrabom arcikniežata Karola Ludvika, na ktorý bola odcestovala vláda a ďalej turickými sviatkami, pre ktoré nebolo vydržované zasadnutie v pondelok a v utorok.

20-ho mája vydržovali tak ablegáti, tak aj magnáti zasadnutie.

Snemovňa vyslancov ustálila najprv spôsob, jakým sa dá zastupovať na pohrabe arcikniežata Karola Ludvika a zatým pokračovala v pojednávaní návrhu zákona o administratívnom súdnetve.

Gróf *Tivadár Batthányi* prijíma návrh, žiada si ale, aby kompetencia súdu bola rozšírená, t. j. aby tento nový súd mal právo súdiť vo viac pádoch, než jako je to v návrhu ustálené.

Gejza *Polónyi* je toho náhľadu, že v návrhu majú byť vypočítané tie pády, v ktorých administratívny súd nemá práva súdiť a nie tie, pre ktoré je kompetentným.

Minister *Perczel* odpovedal na počuté reči. Aj on je zato, aby boly postavené prvej a druhej inštančie administratívne súdy, čo sa aj stane, jaknáhle bude reforma administrácie prevedená, taktiež aj to sľúbil, že bude kruh kompetentnosti rozšírený.

Hovoril ešte *Ludvik Holló*, ktorý si žiadal, aby návrh zákona bol v tom smysle prepracovaný, že administratívny súd bude súdiť vo všetkých pádoch, a aby boly hneď teraz uvedené súdy oboch inštančii.

Snemovňa magnátov vyvolila dnes členov delegácií a prijala záverečné účty z r. 1894.

21-ho mája Aj dneskajšie zasadnutie bolo vyplnené pojednávaním návrhu zákona o administratívnom súdnicte. Hovorili: *August Pulszky, Ladislav Meskó* a minister vnútra *Perczel*, načo bol návrh zákona vo všeobecnosti prijatý. — Podrobné pojednávanie rýchle napredovalo, tohoto dňa bolo prijaté 87 paragrafov.

27-ho mája. Na dneskajšom zasadnutí bol návrh zákona o administratívnom súdnicte vybavený. Porobené boli opravy len menšieho významu.

DOPISY.

Gombáš, 26-ho mája 1896.

Ctený pán Redaktor!

Dla sľubu v 6. čísle nášho «Opravdového Kresťana», že aj o urbárskych záležitostiach vám mienime niečo sdeliť, to nasledovne udávame:

Jako sme to už aj predešle písali, v obecných počtoch minulého roku ukázalo sa zvyšku 787 zl. a pri prezkúmaní kassy našlo sa len 33 zl., keď sme sa teda Jozefa Janku rychtára a Ondreja Buroš vicerychtára dozvedali o tieto peniaze, oni sa osvedčili, že z týchto chybujúcich peňazí 260 zl. Aronovi Hexner požičali a ostatok že je vydaný v urbárskych záležitostiach; tedy prezreli sme i tieto, kde o týchto peniazoch ani len spomienky nebolo, ba čo viac, i tam ukázalo sa 60 zl. zvyšku, jako hotovosť, ktorej v pokladnici tiež nebolo.

Kde sú tedy peniaze? pýtali sme sa. Odpoveď sme ale nedostali. No toto by ešte všetko tak mnoho nebolo, ale čože povedia ctení čitatelia ku týmto posiciam:

1. Urbársky horár má ročitého platu 150 zl., a predsa bez porady výboru vyplatili mu tí hrdinovia 180 zl.

2. Keď bol u nás osv. pán biskup na birmovke, dali mu k účte spraviť bránu za 18 zl. a kvitancia predsa znie na 20 zl., o čom ani nehodno písať, ale tu je masný hrniec, milí čitatelia! 204 zl. kelčíkov urobili tí vodcovia pri tejže bráne, a k tomu od krémára ešte 60 zl. hotových peňazí vypožičali na urbár, ktoré sa tiež stopili. Ale že bola mokrá tá brána!

3. Keď notársky byt, vlastne kanceláriu prejednávali — no veď to dobre viete, že pri takejto záležitosti aj oldomáš byť musí — tak i naši úradskí, pridržajúc sa tejto od praotcov zdedenej obyčaje, urobili tiež oldomášik.

Ponevác ale toto je opravdový masný hrniec, čili masné a mokré hrnce, rozpovieme vám i o tomto.

Najprv dali si doniesť jeden súdok piva, ten pri nichosti stovili, lenže im už vnišiel črvak do čepca, tak prešli na víno, a tak sa rozdrážili, že hneď ostali opravdovými ľudarmi, totižto po ľudsky smýšľajúcimi, lebo ich verné ženičky, starajúc sa o svojich manželov, prišli po nich, ale hľa, krv je nie voda! Verné manželské srdcia akože by sa im boly dovolily dívať na smädné ženy! Tedy ponúkli i tie, a keď už i tým svitalo, jako starostlivé gazdinky prišli znovu s hrncami pod zásterami, no či by sa dakto čudoval, úradským byť, a to na hostine a o zajtra sa nepostarať, veru im nacedili a položili spať.

Tedy takto sa súkalo, až pokým kelčík nebol na 28 zl. a k tomu 13 zl. hotových, spolu porátajte si.

A keby ste ešte prehľadli celé urbárske počty, čo by ste tam všakových kelčíkov ešte našli, ale tým dáme pokoj, lebo sú nie tak kriklavé, len tieto sme mienili

udať, aby i iní susední, obzvlášte komjatskí občania dočítali sa o tom vicerychtárovi, ktorý im mnoho mrzutosti spôsobil a ktorý sa vychvaľoval s jeho múdrou hlavou, hovoriac, že my občania sme ho nie hodni, aby nám bol vicerychtárom — že on je len jeden chvasták, ktorý jako to z jeho šafárenia vysvitá, rád by oblizoval masný hrniec.

Mnohí.

Trenčín, 25-ho mája.

Ctený Pán Redaktor!

Minulý štvrtok bolo na tunajšom stoličnom dome millennárne zasadnutie stoličného výboru, celé mesto bolo nacionálnymi zástavami okrášlené. Z vidieku došlo mnoho výborníkov, medzi ktorými aj katolícke kňazstvo bolo hŕne zastúpené. Predseda, pán hlavný župan *Szalavszky* otvoril zasadnutie krásnou rečou, v ktorej podotknul aj národnostnú otázku. Na konci vyzval všetkých tu prítomných, aby s ním išli do kostola vďaka vzdávať Všemohúcemu Bohu, že drahú vlasť našu tisíc rokov udržať ráčil. Na toto vyzvanie tiahlo obecensvo do kostola piaristov, kde bola veľká sv. omša vydržiavaná. Trenčiansky spevokol spieval.

Po službách Božích vrátilo sa obecnstvo na stoličný dom, krajinský vyslanec trenčianskeho okresu, pán *Gejza Rakovszky* držal slávnostnú millennárnu reč, a pán vyslanec dr. *Smialovsky* tiež držal reč, po ktorej na stene vysiaci obraz jeho Veličenstva, nášho milovaného kráľa bol odhalený. Týmto bolo slávnostné zasadnutie uzavreté.

Na poludnie dal hlavný župan hostinu. Prípitky držané mali ráz politický. Gróf *Mikuláš Zay*, člen domu veľmožov, ktorú do tohoto času známy bol jako prívržence opozície, a o ktorom často sa hovorilo, že drží s magnátmi, ktorí ľudovú stranu založili, teraz slávnostne sa vyslovil za liberálnu stranu, ktorá krajine už mnoho dobrého spravila. Otec grófa *Mikuláša Zay-ho*, gróf *Albert Zay* je krajinským vyslancom bánovského okresu, a pre civilne manželstvo bol z kruhu liberálnej strany vystúpil; preto mali slová grófa *Mikuláša Zay-ho* veľký význam, lebo teraz za isté môžeme vziať, že aj jeho otec, krajinský vyslanec okresu bánovského, vstúpi naspäť do kruhu liberálov. S veľkým oduševnením bola prijatá reč bytčanského pána farára, dr. *Jozefa Teszelského*, ktorý uistil pána hlavného župana, že ohľadom vlastenectva kňazstvo trenčianskej stolice vždy držať bude s prednými stolice. Slovom aj v kruhoch kňazstva sme mierny tón a pokojnejšiu myseľ zbadali. Úfame, že sa tento náhľad čím diaľ šíriť bude, čo nášmu ľudu len k dobrému slúžiť bude. Lebo veru už každý zunoval ten boj bez cieľu, ktorý porušil pokoj aj tej najostatnejšej dedinky.

Nebo sa nám vyjasnilo. Jarné slniečko hreje a oživuje zem; všetko sa zelenie. Dva či tri ráz bol aj mráz, ktorý ale neuškodil. Raže sú už skoro na pol metra zo zeme, jak Boh zachová, máme výhľad na dobrú žatvu. Ovocie sa tiež pekne ukazuje.

Trenčín.

Od Bánoviec, 26-ho mája.

Vysokocetná Redakcia!

Takmer so všetkých strán nášho Trenčianska boly už listy vo Vašich ctených novinách písané, len od nás sme ešte nič nečítali. Beriem tedy pero do ruky, aby som Vám aj z nášho kraja niečo sdělil.

Náš ľud je tiež do politického prúdu nahnatý. Takmer všetci naši kňazia pracujú za ľudovú stranu. Aby si ľud čím lepšie získať mohli, postarali sa o pomocníkov, na ktorých viac môžu rátať jako sami na

seba. Do Dubodielu došli traja misiónári lazaristi, ktorí držia kázne 2—3 krát cez deň, aby zanedbané náboženské vzdelanie ľudu napravili. Toto samo v sebe je chvály hodno; lenže jak naši kňazovia tak smýšľajú, že týmito kázňami ľud k politickej činnosti spôsobilším učinia, tak toto náboženské vyučovanie nenie nič iné, jako to najhrubšie kortešovanie. Ve už teraz počť tu i tam rozprávať, že si náš ľud musí vieru brániť, a preto sa musí chystať k najskoršej voľbe. Je to babylonský zmätok, súci k tomu aby svet celkom omámil. No máme kde-tu kňazov, ktorí výnimku činia, ktorí si aj bez huckania vedia vplyv u ľudu získať, títo nemiešajú náboženstvo s politikou.

Pred pár dňami dostali sme knižky z Budapešti s nadpisom «Ide Tatár». Voľačo sprostiejšieho sa málo kde človek dočíta. Pán Lepsényi by sa potreboval ešte pár rokov poučovať o politike, až potom nech druhých učí a píše politické brošúry. Koľko ráz mi prišlo na myseľ, že tento pán by mohol radšej modliacu knižku písať, toľko sa zapodieva s politikou, toľko vypisuje, že mu denne azda ani na Otčenáš času nezbudne. Tento pánko by tiež lepšiu službu konal, keďby sa svojho remesla držal, a keď sa raz stal franti-kánom, nemá sa chápať toho, čomu sa nerozumie, nech on dá politike svätý pokoj. Človek len jednej povinnosti môže úplne zodpovedať, kto sa na mnoho berie, obyčajne ani jednomu nemôže zadosť učiniť. Toto dokazuje aj tých pár tlačených strán, ktoré nosia názov že «Ide tatár».

Nás veru viac interessuje to, že jaká bude žatva. Raž bude iste chybná, lebo mráz prišiel práve keď kvitla. Už teraz sa staráme o robotníkov, o týchto bude veľká bieda. Nuž ľudová strana pomáhajte nám v týchto otázkach a nebalamúť svet tým, čomu sa nerozumieš, lebo ináč čudný stvor vychováš, ktorého sa sama báť budeš.

Strýko zo Záhoria.

Jablonica, dňa 23. mája 1896.

Veľactený Pán Redaktor!

V 7-mom čísle «Opravdového Kresťana» dopis zo Šándorfu o sľachetnom p. farárovi Antonovi Nemešovi s radosťou sme čítali a potvrdzujeme ten dopis my, jako susední občania, ktorí vieme, že pán farár v ňom opísanú kresťanskú lásku skutočne jeho farníkom a spoluveriacim na taký spôsob preukázal.

S istotou viem, že cirkevná vrchnosť už vyšetrowanie oproti pánu Nemešovi nariadila a chropovský pán dekan už aj svedkov vypočúval, pri čom sa oproti nemu aj to dokazuje, že už viackrát kadejako vyhovoriač sa, jeho spoluveriacich nepochoval a také deti, ktoré nepochodia z poctivej lože ani krstíť nechce. Pri vyšetrowaní sám pán farár s tým sa vyhovárať, že on také deti krstí, ale nie hneď, len vtedy, keď je jeho vôľa, to je tiež veľmi pekný skutok účinkovania jeho.

Výrok vrchnosti sa budem usilovať vo vašom časopise uverejniť.*)

12. mája sme jako dobrí vlastenci, v obci Osuském a Hradišti slávnosť milennárnu dľa našej najlepšej možnosti slávil, menovite v Osuském na návrh pána Jána Szaszáka hospodára a člena obecného výboru. Po zasadnutí milennárnych stromkov večer s muzikou a trojbarvovými zástavami celé obecnstvo prešlo cez dedinku a pri osvetlených oknách celej dediny sme mnohokrát zo srdca volali: «Éljen a király és a haza». Ľud náš ale, jak starí tak mladí, sa potom zabával. V Hradišti stromky milennárne tiež s najväčšou slávnosťou zasadili a potom sa ľud pri muzike zabával a tancoval.

*) Oeškávame.

Red.

Toto je tým viac pochvaly hodné, ponevác sme na moravských hraniciach a pritom všetkom náš ľud opravdove vlastenecky miluje svoju vlasť. V tomto ohľade ale musím poznamenáť, že veľkú zásluhu majú naši páni farári, ktorí chvála Pánu Bohu sú dobrí vlastenci, a ľud nemáia tak a na ten spôsob, jako to od inakiaľ počujeme.

Náš ľud sa o politiku už od dávnych čias stará, ale jako rozumní ľudia nedajú sa tak ľahko nahuckať, a vždy dľa svojho rozumu pokračujú, preto aj cirkevno-politické zákony u nás žiaden taký nepokoj nezapričinili; všetci s radosťou a s najväčšou úctou idú k matrikárovi, od neho rovno do chrámu Božieho, kde Božské požehnanie od ich duchovného otca žiadajú a ho aj dostanú.

Novinky Vaše úfam že sa rozšíria u nás, lebo už aj dosavád ich ľud rád číta.

S úctivým pozdravením.

Sz.

Horná Lehota (orav. stolica).

Ctený pane Redaktor!

Pri tejto príležitosti chcem odpovedať na dopis z Oravy, uverejnený v Kresťanovi.

Len zaslepený vodca ľudovej strany môže tú nesvedomitosť svetu hlásať, že opravdový liberál zneuctujúce mená dáva ľudovej strane. To nezvykli robíť liberáli, a jak to niektorí predsa spravil, tak to urobil len preto, že bol dohnatý k tomu jednaním ľudovej strany, ktorá až veľmi znevažuje jednotlivé osoby a úrady. Ďalej stojí tam, že liberálna stránka je proti konsumu. Vláda bola vždy hotová občanom pomoc poskytnúť, dnes tak, jako aj predtým, ale vaši terajší bojovníci vám vtedy ešte nepriali, teraz sa vás už ale zaujímajú.

Vláda vždy spravodlive jeľná a preto či žid či inoverec, či kňaz, povinný je občianskym povinnostiam zadosť urobiť, ináč prepadne trestu. Že pán dopisovateľ sa pri hraniciach nachodí alebo nachádzal, poznávam aj z toho, že sa o učiteľov tak veľmi stará a zas len štát obviňuje, a hľa! zase falošne. Veď štát učiteľom lepšie platy udeľuje, než vy ľudoví baránkovia, výmienku robia tí, čo s vami do rodinného sväzku vstúpia. Ináč beda koži, predtým si mal jako rector, teraz jako rector a učiteľ, pri podviške z rectorského ti vezmú a na učiteľstvo ti pripíšu. Pane Polsky najlepšie bude aby vás štát poveril, aby ste si učiteľov jako paholkov zjednal mohli, jako v susedstve s rectorami je v obyčaji. Na plat a pensiu ministrov a ablegátov šomrete, títo ale vlasti ťažkú službu preukazujú a Polsky nevidí, že pri malicherných jeho obciach plat jeho, okrem zaopatrenia 800 zlatých obnáša.

Na konci podotknem, že Opravdovému Kresťanovi máme čo ďakovať, že už toho ľudového «Kresťana» odúča tej surovosti, lebo predtým bolo každé 10-te slovo urážlivé.

Bedlivý

Millenniumové slávnosti.

Naša krajina počnúc od 1. mája slávi tisícročnú pamiatku založenia vlasti a so všetkých strán prichodia zprávy o pekných slávnostach, ktoré usporiadaly a usporiadajú jednotlivé obce. Je prirodzené, že hlavným centrom slávnosti je naše hlavné a sídelné mesto, kde sa najskvelejším spôsobom usporiadajú slávnosti. Mesiac máj je už u konca a tak nastal rad slávností v mesiaci júni, ktoré sa budú v nasledovnom poriadku odbyvať:

V piatok dňa 5. júna predp. o 9. hod.: Prenesenie korunovačných odznakov do korunovačného chrámu, kde

budú 5., 6. a 7. júna vyložené obecnstvu k obozreniu. Ich veličnosť a členovia panovníckej rodiny pri tejto príležitosti nebudú prítomní.

V sobotu dňa 6. júna predp. o 10. hod.: Položenie základného kameňa k stavbe nového krídla kráľovskej paloty v prítomnosti kráľa a prípadne v Budapešti zdržujúcich sa členov panovníckej rodiny.

V nedeľu dňa 7. júna predp. o 1/2 12. hod.: Jeho veličnosť kráľ prijme všetkých nadžupanov a vyslanstvo hlavného a sídelného mesta Budapešte.

V pondelok dňa 8. júna rano o 9. hod.: Holdujúci pochod právomocností atď. Ich veličnosť a členovia panovníckeho domu obzrú si pochod s balkóna kráľovskej paloty. Po tomto bude nasledovať prenesenie korunovačných odznakov do nového parlamentu v sprievode holdujúceho pochodu. Predpoludním o pol 12. hodine: Slávnostné zasadnutie v krajinskom dome v prítomnosti arcikniežat. Pre arcikniežat budú pripravené vyvýšené miesta. Popoludní o 2. hod.: Slávnostné prijatie krajinských vyslancov ich veličnosťami v prítomnosti arcikniežat vo veľkej dvorane budínskeho hradu. Popoludní o 3. hod.: Prenesenie korunovačných odznakov a uloženie týchto v miestnosťach koruny. Ich veličnosť a členovia panovníckeho dvoru pri tejto príležitosti nebudú prítomní.

*

Pri tejto príležitosti poznamenávame, že výstavu v Budapešti prichodia si obzerať roľníci z rozličných vidiekov. Tak počiatkom júna príde asi 1000 gazdov na výstavu. Keď prídu z obcí hromadne, padne im navštívenie výstavy veľmi laeno.

Zdravé príbytky na vidieku.

Jakú cenu má zdravé povetrie pre stáje, maštale, znajú naši hospodári dobre posúdiť a dľa toho aj robia, avšak v tomže gazdovstve prichádzame do chyže, v ktorej cez celú zimu bolo cítiť nedostatok zdravého povetria. Mnohé nemoce a choroby obyvateľov pochádzajú len od toho, že príbytky nebývajú cez dlhší čas prevetrované.

Keď povieme niekomu, že choroba pochodí od prevetrovaného príbytku, krúti nedôverive hlavou, ponevác vraj len na vidieku možno najšť zdravý byt a vzduch že je vraj všade zdravý a že sa vraj ani nakazí nemôže. Ale v skutočnosti sú ľudia aj na vidieku len tak dlho zdraví, pokiaľ sa dlho na voľnom vzduchu pohybujú, jakonáhle ale nastane zima alebo dlhotrvanlivé zlé počasie ich núti aby sa v chyži zdržovali, hneď sa dostavujú aj u nich ľahšie alebo aj ťažšie nemoce, lebo neprevetrujú svoje chyže.

Najhoršie a najčastejšie zlo však spočíva vo vlhkých bytoch; následky takýchto nezdravých bytov možno veľmi často spozorovať a zároveň možno sa veľmi ľahko presvedčiť o ich veľkej škodlivosti pre zdravie. Jaký však majú vliv veľké a dusné byty na zdravie? Ponevác príbytky majú tiež ten účel jako odev, chránia totiž človeka pred dažďom a zimou, vlhké a dusné príbytky majú opačný účinok, pôsobia mrazive na človeka a účinky toho sa v krátkom čase objavujú a dostavujú v podobe rozličných chorôb.

Za najčastejšie nemoce, ktoré následkom takýchto príbytkov povstávajú, treba v prvom rade považovať bolenie hlavy, zubov a ušné nemoce. Zriedka sa tomu verí, že tieto a ešte mnohé iné nemoce pochádzajú len od vlhkých a dusných miestností, ktoré sa zriedka prevetrujú. Studená vlhkosť pochádza často tiež aj od mokrej pôdy, ktorá sa buď pod dlážkou alebo okolo

domu nachodí. Často sa od fundamentových stien ani dažďová ani sňahová voda, ba prečasto ani hnojica neodvádza a vôbec neni postarané o to, aby sa vlhkosť pôdy do steny nevťahovala a do nich nevnikala. Ďalej býva príčinou vlhkosti aj poloha sklepenia. Tak teda pred stavaním domu treba si dobre prehliaďnúť miesto, kde chceme dom postaviť, aby dobré povetrie malo voľný prístup k jeho oknám; jestliže ale dom už postavený máme, tak sa pousilujme v prvom rade udržať suchotu okolo múrov, hnojnicu od domu čím najďalej odstrániť a okná otvárať, prevetruvať, lebo veru vlhké, neprevetruvané príbytky sú príčinou k nemociam, ktoré sú jako všade, tak aj na vidieku nemilým hosťom a to tým viac, lebo v mnohých menších obciach a dedinách niet doktora a liekov po ruke. Krem toho, že máme potom výdavky na chorobu, máme pri tom aj škodu, keď doktorého práce schopného člena rodiny prikváči nemoc keď je mnoho práce okolo gazdovstva.

Nech je teda každý gazda pozorným na škodlivosť vlhkých a dusných bytov a nech každý urobí potrebné opatrenia ku vysušeniu a prevetruvaniu izieb. A majú to robiť cez celý rok, či v zime, či v lete, či z jari, či na podzim a zvlášte sú na mieste takéto opatrenia z jara, keď sa, jako hovoria, zem otvára.

CHÝRNÍK.

Ostrihomský knieža-primas je chorý. Keď sa primas Vaszary minulého týždňa chystal k odchodu do Viedne na pohrab arcikniežata Karola Ludvika náhle mu prišlo tak zle, že sa na radu lekárov cesty do Viedne musel zriecť. Najnovšie ale oznamujú z primasovho kaštieľa, že je primasovi už lepšie.

Socha kráľa Matiaša Spravodlivého. Mesto Koložvár so všeobecnej zbierky postaví sochu kráľa Matiaša na koni. Zhotovením sochy poverili výtečného sochára Jána Fadrusza, ktorý už započal hotoviť sochu. — Jako známo, kráľ Matiaš narodil sa v Koložvári.

Socha neboheho primasa Simora. Ostrihomskí kanonici, ktorých bol vymenoval ešte nebohý primas Ján Simor, dali zhotoviť z bieleho mramoru sochu niekdajšieho primasa. Socha predstavuje primasa v celom jeho kňazskom skvoste a bola postavená v ostrihomskej basilike.

Veľké lejaky. Z Viedne píšú, že tam popoludní dňa 23. mája pustil sa veľký lejak, ktorý Práter a nižšie ležiace ulice zaplavil. Lejak narobil mnoho škody. V zadunajskom okolí v šopronskej a mošonskej stolici zapríčinily veľké lejaky minulého týždňa tiež veľké škody na poľných úrodách. — Z charkovskej gubernie v Rusku oznamujú, že sa tam nad obcou Grigorjopole pustil taký obrovský lejak, že behom štvrt hodiny stála celá obec vo vode; 95 domov sa srútilo a 13 ľudí medzi nimi 4 deti prišli o život.

Požiar. V Hronskom Sv. Benediku vypukol oheň dňa 18. mája, ktorý obrátil na popol 11 stavísk. Hasičom po namáhavej práci podarilo sa oheň udusiť. Jako povstal požiar, posavád sa nevie.

Nikto nevie, kde ho smrť zastihne. Jednu starú ženu, asi 70—75ročnú, zadlávila v Budapešti elektrická železnica. Ponevác starenu v Budapešti neznali, zaviedli vyšetrovanie, ktoré objavilo, že nešťastná žena prišla ešte 22. mája z Nitr. Žambokrétu do Budapešte a tu ze si prenajala byt u jedného robotníka z Ganzovej fabriky.

V jej vaku našli list na meno M. Weber, jednu kvitanciu na 22 zl. vystavenú v Nyitra-Radna učiteľom a organistom Antonom Drogerom pre Štefana Nikolku a 85 zlatých hotových peňazí. Za svoj byt u robotníka zaplatila vopred na 8 dní a potom ju viac nevideli. V jej batožine niet nič takého, z čoho by sa dala rozhodne ustáliť totožnosť jej osoby, ale sa zdá byť veľmi pravde podobným, že pochodí z Horniakov. Vo vyšetrovaní pokračujú.

Podivný chýr V novobradskej obci Bercel a na okolí, jako z Balaša-Darmót píšu M—gu, veľkú napnutosť vzbudil nasledujúci chýr: Do bercelskej synagogy po tieto dni traja židia po odbavení večerných modlitieb tam ostali a z dvoch chlapcov ibrajéčich sa na dvore jedného zavolali vrah do synagogy, aby im pomáhal sviečky pozahášať. Keď chlapec vnišiel do synagogy, zamkli vrah hneď dvere, chlapcovi sviazali nohy a s nožom a tanierom v ruke robili podozrivé prípravy. Sviazaný chlapec začal kričať, načo mu vrah šatkou zapchali ústa, ale jeho kamarát bol upozornený krikom a cez kľúčovú dierku pozrúc do synagogy videl vrah tento opísaný výjav. Rýchle zvolal, že pôjde zavolať svojho ujca, načo sa vrah traja židia zľakli a chlapca pustili na slobodu. — Tento chýr vzbudil veľký ruch a bolo by treba prísne vyšetrovanie, aby vysvitla pravda. Je to tým viac potrebné, lebo ľahko chytia sa pera Fussovci a popíšu také strašné veci, že sami budú mať pre to neprijemnosti a ľud, ktorý nevediac o pravde, ľahkomyselne podhuckajú.

Kristov ortiel smrti. Roku 1280 najdená bola v meste Aquite v bývalom kráľovstve neapolskom stará mramorová vása, v ktorej sa nachádzala kovová daska. V tejto poznal učený professor Stribani votivnú tabuľku s Kristovým ortielom smrti v reči chaldejskej. Ortiel na daske, ktorej pravosť bola pozdejšie francúzskou komisiou umenia uznaná, znel v preklade takto: «Súdny výrok Pontia Piláta, zemského správcu dolňogalilejského, obsahu toho, že Ježiš Nazaretský podstúpiť má trest smrti ukrižovaním Roku 17. vlády Tiberiovej, d. a 25. mesiaca marca vo svätom meste Jeruzaleme, keď Annás a Kaifáš boli veľkňazmi a obetníkmi Božími odsudzuje Pontius Pilátur, zemský správca dolňogalilejský, so súdnej stolice svojej ako prátor Ježiša Nazaretského ku smrti, ukrižovaním medzi dvoma vrazedníckymi lotrami. Dľa veľkého dôrazného svedoctva ľudu Ježiš: 1. vydával sa falošne za Syna Božieho; 2. vydával sa falošne za kráľa izraelského; 3. rúhavo vnikol do chrámu v sprievode všelijakých zástupov, ktoré v rukách niesli palmové ratolesti. Následkom toho je Ježiš Nazaretský:

1. nepriateľom zákona; 2. poburovateľom; 3. svodcom. Pilát rozkazuje v mene veľkého cisára Tiberia prvému centurinovi Quirilovi Corneliovi, aby odsúdeného Ježiša Nazaretského odviezol na popravisko a dal previesť výrok smrti, ale zakazuje všetkému ľudu, bohatým jako chudobným, prekaziť ukrižovanie Ježiša pod takým trestom, jaký bol vymeraný jemu. — Svedkovia, ktorí tento výrok smrti podpísali, tedy spolusudcami Spasiteľovými sú: 1. Daniel Robani, farisej; 2. Ján Zorobatel; 3. Rafael Robani; 4. Eliáš Kapel, učenec písma. — Na dolnom kraji dasky je poznamenané, že podobná tabuľka s výrokom smrti Ježiša Krista, zaslaná bola každému zemskému kmenu izraelskému.

KU OBRÁZKU.

Maďarská ulica na výstave.

V 5. čísle nášho časopisu podali sme et. čitateľom vo vyobrazení slovenský dom z národnostnej ulice z výstavovej dediny. Teraz podávame vyobrazenie maďarskej ulice. Dedina má totiž dve ulice: Jednu maďarskú, v ktorej sú domy z okolia výlučne Maďarmi obývané a druhá ulica je národnostná, v ktorej sú domy zo stolice rozličnými národnosťami obývané, jako na pr. Slovákmi, Rusínmi, Švábmi atď.

K OBVESELENIU.

Šibenec pred súdom.

Sudea: Prečo sa už raz nepolepšíte, prečo sa nechytíte práce, veď viete to pekné príslovie, že práca osladňuje život.

Šibenec: To je práve to, pán sudca, prečo sa ja stránil roboty. Doktor mi povedal, že sa musím chrániť všetkého sladkého, lebo mám už všetky zuby od sladkosti sožrané!

ODKAZY REDAKCIE.

Pánu *Ludvikovi Z. vo F. Zs.* Za zaslané články ďakujeme. Najbližšie budú uverejnené.

Viacerým p. dopisovateľom. Dostali sme zprávy o veciach, ktoré sa už dávno stali a ktoré nám p. dopisovatelia len teraz sdeľujú cieľom uverejnenia. Prosíme všetkých p. dopisovateľov, aby nám všetky udalosti za horúca ráčili sdeľovať, lebo opozdeno ich nemôžeme uverejniť. Taktiež aj o to prosíme p. dopisovateľov, aby nám dopisy tak zasielali, že tiez najneskoršie v utorok prídu do Bupapešti, lebo v protivnom páde budú len v nasledujúcom čísle uverejnené.

Budapešťianska bursa a úradným značením cien dňa 28. mája.

Obilie	Jakosť dla hekt.	Za 100 kilogr.		Cenne papiere	Peníze		Cenne papiere	Peníze		Tovar
		od	do							
Pšenica banátska	77-81	6.85	6.95	Štátny dlh.			Prvá uhor. poisť. spol.	3845	3860	
pešťianska	77-81	6.80	6.90	Uhorská zlatá renta 4%	122.00	122.50	Pešť. uh. kupec. b.	1260	1270	
stolnobebradská	77-81	6.90	6.95	korunová renta 4%	99.00	99.25	Pešť. prvá vlast. sporiteľňa	7800	7825	
Raž žito	70-72	6.30	6.35	Uhorské regalové úpisý 4 1/2%	109.00	101.00	Šalgó-tarjánska baňa na uhlie	590.00	592	
Jacmen na parku	60-62	4.50	4.60	premiové úpisý	156.50	158.50	Záložné listy.			
na parku	62-64	5.15	5.80	Uhorská tiskovo-segedínska po- žička 4%	137.25	138.25	Uhorského pozem. úverkového ústavu 5%	101.50	102.00	
na varku	64-66	—	—	Uhorská žel. požíčka 4 1/2% v zl. vyvážkove úpisý 4%	123.25	124.25	Uhorského úver. záložného ús- tavu 4 1/2%	100.50	101.00	
Ovce	39-41	6.20	6.40	Spoľočná požíčka v bel. penia- zomoh 4 1/2%	103.25	104	Uh. úver. ústavu s premiou 4%	100	100.50	
Kukurica	73	4.00	4.15	Žreby.			Peníze.			
Proso	—	5.40	5.75	Spolku „Jó sziv“	3.10	3.20	Cisársky dukát	5.67	5.72	
Repica	—	8.00	8.50	Uhorského „Červeného križá“	8.75	9.50	Dvadsať-frankovník	9.51	9.52	
Dateľnove semá, luc.	—	35.	41.	Rakuskeho	17.25	18.00	Nemecká ríšska marka	58.80	59	
Svínska masť pešťianska	—	32.	36.	Bazilika	6.50	6.80	Striebro	—	—	
vidlečka	—	—	—							

Knihtlačiareň Viktora Hornyánszkého v Budapešti.